

Program wycieczki obejmuje wybrane na szlaku budynki:

Zalesie 11,
Budynek dawnej szkoły, z 1838 r.

Zalesie 13,
Budynek mieszkalno-inwentarski dawnej zagrody z XIX w.

Wójtowice, ul. Górna 20 i 22
Dawny dwór sędziowski, w późniejszym okresie znana karczma, a w latach międzywojennych, schronisko górskie. Po 1945 r. ośrodek kolonijny, zamknięty po 1990 r. Przez prawie 20 lat popadł w ruinę. Obecnie Dom Gościnny „Wataszka”, poddany jest rewitalizacji.

ul. Górna 19
Do lat 90. gospodarstwo rolne, obecnie siedziba kilku stowarzyszeń i fundacji. Przystrojoną stodołę przystosowano do pełnienia nowych funkcji, tworząc z niej miejsce spotkań i integracji wielu osobistości.

Nowa Bystrzyca 50 i 52
„Bliźniacze chatki” stały się symbolem wsi. Jedną z nich w ostatniej chwili uratowano przed zawaleniem. Obecnie dzięki wieloletnim pracom remontowym stanowi wzorcowy przykład architektury regionalnej pogranicza kłodzko-orlickiego.

Nowa Bystrzyca 58
Chata sudecka z 1812 r., obecnie o funkcjach letniskowych. Prace remontowe polegają tu na wprowadzaniu nowatorskich rozwiązań, wkomponowanych w tradycyjną bryłę obiektu. Cenny przykład regionalnego stylu ziemi kłodzkiej.

Nowa Bystrzyca 71
Gospodarstwo ekoturystyczne „Artystyka” - Budynek, który od 2006 r. poddano rewitalizacji. Obecnie jest godnym uwagi przykładem efektywnego połączenia nowoczesnych technologii z tradycyjnym budownictwem kłodzkim.

Nowa Bystrzyca 78
Majątek dawnego wolnego sołectwa. Jeden z najokazalszych przykładów architektury regionalnej. Elementem wyróżniającym, niezwykle już rzadkim w regionie jest ganek podcieniowy.

Spalona 13 i 14
Popularna w regionie „Osmelakowa Dolina” w Spalonej, to przykład adaptacji dawnego gospodarstwa na cele agroturystyczne. Budynki w stylu architektury pogranicza kłodzko-orlickiego.

Spalona nr 8
Budynek datowany na 1794 r. Jeden z najcenniejszych przykładów architektury regionalnej ziemi kłodzkiej. Charakterystyczny element krajobrazu wsi.

Odrębność kulturowa ziemi kłodzkiej przejawiała się w wielu dziedzinach życia i twórczości jej mieszkańców. Jednym z przykładów tej odrębności jest charakterystyczny krajobraz wiejskiej zabudowy. Unikalna architektura tutejszych budynków, podporządkowana została pełnionym przez nie funkcjom przy jednoczesnym dostosowaniu do górskich warunków klimatycznych. Wypracowane przez stulecia formy zabudowy, oszczędne w detal, proste, czytelne, a zarazem praktyczne w użytkowaniu, których niemalże każdy element miał swoje praktyczne uzasadnienie, stały się symbolem regionu. Ich cechy zostały docenione w okresie międzywojennym, kiedy prostota i funkcjonalność stały się jednymi z elementów nowoczesnej wówczas, architektury wielu budynków i osiedli mieszkaniowych, będących często dziełami wybitnych architektów doby modernizmu. Jednocześnie malowniczość krajobrazu wiejskiego jaki tworzyły, wpłynęła na dynamiczny rozwój turystyki w tamtym okresie.

Szlak architektury regionalnej ziemi kłodzkiej jest projektem, którego głównym celem jest zapoznanie turystów, oraz obecnych i przyszłych mieszkańców, z cechami tutejszej zabudowy wiejskiej, jej zaletami i ponadczasowością. Jednocześnie chcemy podkreślić olbrzymią rolę jaką od wieków pełni w procesie kształtowania krajobrazu kulturowego oraz rozwoju gospodarczego tych obszarów.

Oznaczone na szlaku obiekty, pełniące w przeszłości różne funkcje, miały też różne znaczenie w rozwoju społecznym wsi. Są to zarówno budynki dawnych szkół, wieloobektowych zagród, czy majątków sołeckich i sędziowskich. Są to również dawne schroniska górskie, albo zwykłe budynki chałupników. Wiele z tych obiektów w ostatnich latach zostało poddanych renowacji i rewitalizacji, dostosowując je do aktualnych standardów mieszkaniowych i wymogów technicznych. Pośród nich jednak znajdują się również te, dla których los był mniej łaskawy. Mocno wyeksploatowane, w złym stanie technicznym, popadają w ruinę. Są przykładami zanikających elementów krajobrazu wsi.

Tabliczkami „DOM SUDECKI” (wzór na okładce) w ramach projektu oznaczonych zostało pierwszych 20 budynków. Regionalnej zabudowy wiejskiej jest jednak znacznie więcej. Wciąż jeszcze ponad połowę tutejszych zagród stanowią obiekty powstałe przed 1945 r., wśród nich zachowało się wiele wzniesionych jeszcze w XIX wieku.

Informacje o projekcie wkrótce na stronach:
www.domsudecki.pl www.btg.org.pl

SZLAK ARCHITEKTURY REGIONALNEJ ZIEMI KŁODZKIEJ
Etap I : Bystrzyca Kłodzka - Lasówka

zwiedzanie szlaku w ramach
„Dni Turystyki Ziemi Bystrzyckiej”

dnia: 27 września 2014 (sobota), godzina 9:00
Mały Rynek w Bystrzycy Kłodzkiej
koordynator : Zbigniew Tyczyński

Publikacja finansowana z budżetu Gminy Bystrzyca Kłodzka
w ramach działania: Dni Turystyki Ziemi Bystrzyckiej 2014.

organizator

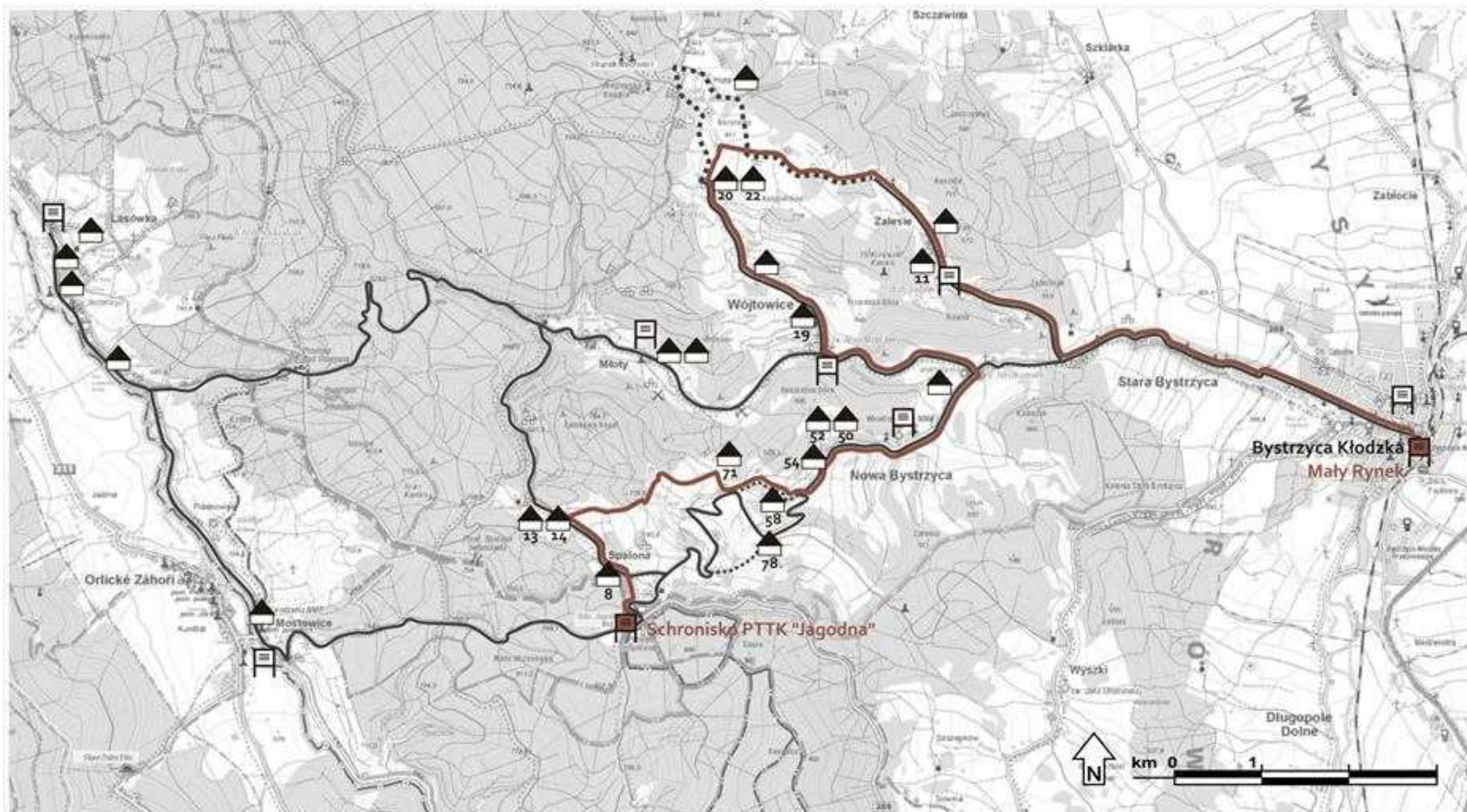

partnerzy

Oddział
we Wrocławiu

Przebieg wycieczki po szlaku architektury regionalnej ziemi kłodzkiej w ramach DNI TURYSTYKI ZIEMI BYSTRZYCKIEJ 2014

Budynki oznaczone na szlaku
Wybrane budynki oznaczono na mapie
ich numerami administracyjnymi.

Tablice informacyjne

przebieg wycieczki

przebieg szlaku